

Aan Provinciale Staten

Datum :
Documentnr. : 2018-079746
Dossiernummer : K6884
Behandeld door : F. Mennega
Telefoonnummer : (050)3164879
Antwoord op : -
Bijlage : -
Onderwerp : Voortgang Groningen@Work

Geachte dames en heren,

1. Samenvatting

De missie van Groningen@Work, ons programma voor economie en arbeidsmarkt, is om alle Groningers perspectief op werk te geven: jong en oud, laag en hoog opgeleid, Stad en Ommeland. De hoofddoelstellingen zijn het stimuleren van de werkgelegenheid en het terugdringen van de werkloosheid. Met Groningen@Work zetten we primair in op het faciliteren van ons midden- en kleinbedrijf (MKB) en leggen hierbij een sterk accent op verduurzaming van de (chemische) industrie en het benutten van kansen op het gebied van digitalisering.

Onze aanpak is vraaggestuurd. We luisteren goed naar partijen, brengen bedrijven en andere organisaties bij elkaar. We faciliteren partijen en als het nodig is, ontwikkelen we gezamenlijk initiatieven. Het programma bestaat uit drie samenhangende programmalijnen. Met *Innovatief en Groen Groningen* zetten we in op het stimuleren van het MKB, de motor van nieuwe werkgelegenheid. Met *Werkend Groningen* bevorderen we participatie en een betere aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Gezien de snel veranderende eisen aan werknemers een steeds belangrijker onderwerp. Binnen *Aantrekkelijk Groningen* werken we aan het versterken van het imago van Groningen en het verbeteren van het ondernemersklimaat: een voorwaarde om onze bestaande bedrijven te behouden en te kunnen laten groeien en om nieuwe bedrijven aan te trekken.

De uitvoering van Groningen@Work gaat het laatste jaar in. Veel initiatieven zijn in uitvoering, die steeds meer tot concrete resultaten leiden. Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt gaan via de Kansrijke Leerweg en het 1000 banenplan aan de slag. In de Eemsdelta wordt zichtbaar geïnvesteerd in de transitie van onze industrie en de verduurzaming van de economie. Een groot aantal ondernemers in de hele provincie is met steun van één van onze instrumenten bezig met het toekomstbestendig maken van hun bedrijven.

In deze brief geven we voorbeelden van wat we binnen de programmalijnen in gang hebben gezet en schetsen de voortgang ten opzichte van vorig jaar.

2. Doel en wettelijke grondslag

Doel van de brief is u te informeren over de voortgang van Groningen@Work, het programma Economie en Arbeidsmarkt 2016-2019.

3. Procesbeschrijving en planning

In februari 2016 heeft u Groningen@Work, het programma Economie en Arbeidsmarkt 2016-2019 vastgesteld. Graag informeren wij u over de voortgang van het programma.

4. Begroting

Dit onderwerp valt onder het Programma Economie, thema/programmaliijn Economie en werkgelegenheid; de middelen zijn opgenomen in de Begroting 2016-2019.

5. Inspraak/participatie

Er is geen sprake van formele inspraakprocedure of interactieve beleidsvorming.

6. Nadere toelichting

Innovatief en Groen Groningen

Via deze programmalijn ondersteunen we initiatieven die gezamenlijk zorgen voor verduurzaming, de transitie van onze industrie en het benutten van kansen op het gebied van digitalisering. We geven u voorbeelden van projecten die in uitvoering zijn. Waar mogelijk geven we effecten aan.

Verduurzaming

Groningen is sterk in de chemie, agro-industrie en energie. Verduurzaming binnen deze driehoek is topprioriteit binnen Groningen@Work. We zetten met een breed pakket aan maatregelen in op de transitie van deze industrie, met als doel deze toekomstbestendig te maken. Deze aanpak heeft geleid tot een nieuwe dynamiek in zowel de Eemsdelta als op de Zernike Campus.

Om te beginnen hebben we ingezet op het stimuleren van samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheid binnen Chemport Europe en via TopDutch. Deze samenwerking richt zich op clusterontwikkeling en acquisitie. We werken samen met de chemische industrie in Emmen. Verder realiseren we met onze partners nieuwe opschalings- en onderwijsfaciliteiten. Voor het kunnen ontwikkelen van nieuwe waardeketens tussen de agro-industrie en chemie ontbraken bouwstenen in het innovatie-ecosysteem. Om de stappen tussen laboratorium en productiefase te kunnen nemen hebben we met bedrijven en kennisinstellingen de Zernike Advanced Processing (ZAP) innovatiefaciliteit gerealiseerd. Opschalingsactiviteiten voor MKB en grotere bedrijven van 'lab tot kruiwagenschaal' worden hier gecombineerd met praktijkonderwijs voor MBO-, HBO- en universiteitsstudenten. Daarnaast heeft Avebe met onze steun haar R&D- en marketingactiviteiten geconcentreerd in het nieuwe Innovatiecentrum voor Bio-Economie waar ook ruimte is voor starters. Dit nieuwe centrum op de Zernike Campus is geopend in september 2018 en geeft bij volledige bezetting plaats aan 120 banen. In vervolg op de ZAP-faciliteit zijn er gevorderde plannen om een opschalingsfaciliteit 'van kruiwagen tot vrachtwagen' te realiseren in Delfzijl onder de naam Chemport Industrie Campus. Ook dit is een belangrijke bouwsteen om de transitie van de industrie verder vorm te geven.

De Eemsdelta en de Zernike Campus ontwikkelen zich positief. Een belangrijke aanjager is de Regionale Investeringssteun Groningen (RIG). De uitvoering van de RIG laat een duidelijke voortgang ten opzichte van onze vorige rapportage zien. Vorig jaar waren tweehonderd banen gecreëerd en € 76 miljoen aan investeringen uitgelokt. Inmiddels zijn er met € 23 miljoen aan verstrekte investeringspremies, € 138 miljoen aan investeringen uitgelokt, zijn vier bedrijven geacquireerd die hebben geleid tot 290 banen. In deze cijfers zijn twee belangrijke investeringsprojecten die vlak voor besluitvorming staan nog niet meegenomen. Het aantal banen en investeringen zal met deze nieuwe projecten fors toenemen. Naast de nieuw aangetrokken bedrijven heeft de RIG ook uitbreidingsinvesteringen uitgelokt bij elf bedrijven. Wij voorzien nieuwe investeringsprojecten waardoor de noodzaak is om de RIG te continueren en te verruimen. Binnen de eerste tranche van € 50 miljoen die beschikbaar is voor het Nationaal Programma Groningen is hiervoor € 12 miljoen gereserveerd.

Daarnaast is door de verbeterde samenwerking de Industrieagenda tot stand gekomen, gericht op 95% CO₂-reductie in 2050. Deze agenda werken we met partners verder uit binnen het klimaatakkoord en nemen we mee in het Nationaal Programma Groningen.

Kortom, de hechte samenwerking die is ontstaan tussen bedrijven onderling, tussen bedrijven en overheden en kennisinstellingen zorgt voor een dynamiek waarin initiatieven gemakkelijker tot stand komen. Bedrijven investeren fors in de banenmotor Eemsdelta en dragen bij aan verduurzaming van chemie, energie en het ontwikkelen van een circulaire of biogebaseerde economie.

Digitalisering

De provincie initieert en faciliteert samen met partners een groot aantal initiatieven om de sterke positie op het gebied van digitalisering uit te bouwen en daarmee invulling te geven aan de Nederlandse ambitie om digitaal koploper van Europa te worden. Hierbij leggen we zo veel mogelijk relaties met andere sterke sectoren zoals energie, zorg, landbouw, mobiliteit en maakindustrie. We ondersteunen onder andere proeftuinen en de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen rond big data, internet of things, cyber security en blockchain. Ook investeren we in menselijk kapitaal om de tekorten op de arbeidsmarkt zo klein mogelijk te houden. In onderstaande geven we hiervan een aantal voorbeelden.

Proeftuin 5Groningen maakt van Noord-Groningen dé proeftuin voor de nieuwste generatie mobiel internet. Ondernemers en non-profitorganisaties werken samen om toepassingen van 5G te testen. In de proeftuin zijn inmiddels twintig pilotprojecten in uitvoering op het gebied van landbouw, zorg, verkeer, energie, logistiek en leefomgeving. Deze pilots zijn vraaggestuurd met een innovatie van mkb-bedrijven uit de regio. Inmiddels zijn vier pilots afgerond. Twee aansprekende voorbeelden zijn het bedrijf Holthausen dat voor het realiseren van waterstof tankstations 5G-technologie wil gebruiken om de waterstofvoorraad in de tankstations permanent te monitoren. Het bedrijf ACS past haar geavanceerde klimaatbeheersingstechnologie toe in aula's, ziekenhuizen en tropische zwembaden. Met 5G willen ze feedbackpanelen en later ook klimaatsensoren realtime ontsluiten voor haar beheersysteem.

Verder is binnen de proeftuin een veelbelovende samenwerking gestart met de European Space Agency waarin nieuwe kansen voor het Groningse bedrijfsleven worden geboden om een 5G pilot te combineren met satellietinformatie. Met name voor de maritieme sector, landbouw en verkeer biedt dit nieuwe mogelijkheden.

Een andere proeftuin is Region of Smart Factories waarin veertig noordelijke partners uit MKB, grootbedrijf en kennisinstellingen samenwerken aan het slimmer maken van fabrieken waardoor bijvoorbeeld foutloos en meer gepersonaliseerd kan worden geproduceerd. Dit is belangrijk voor het toekomstbestendig maken van de maakindustrie. Het project ontwikkelt zich voorspoedig. In tien pilotprojecten bedenken MKB-bedrijven nieuwe oplossingen die ze realiseren bij de grote productiebedrijven uit het consortium. De resultaten zijn zowel nieuwe producten en diensten van het MKB als het zetten van stappen van productiebedrijven (als launching customer) om een slimme fabriek te worden. Van de verwachte 600 extra noordelijke banen die de partners van het project verwachten, geven de projectpartners aan dat halverwege 200 zijn gerealiseerd waarvan 100 op (V)MBO niveau. De verwachting van de projectpartners is dat zij 600 banen realiseren.

Daarnaast is Region of Smart Factories (inter)nationaal een merknaam waarmee we Noord-Nederland op de kaart zetten als koploper op het terrein van Smart Industry. De samenwerking met het onderwijs loopt goed en de belangstelling voor de Smart Factory Tour, een kennisprogramma voor bedrijven die geen lid zijn van het consortium, is boven verwachting. Door de resultaten leggen partijen een goede basis voor de volgende fase. Onder aanvoering van Region of Smart Factories is er een brede coalitie die via de nieuw op te zetten Smart Industry Hub een impuls gaat geven aan de digitalisering van de industrie en de aansluiting van Noord-Nederland in Europa.

Big Data en Internet of Things Met het project Intelligente zwerm ondersteunen we de samenwerking tussen vijftien noordelijke MKB-bedrijven en de RUG. Target Holding en de universiteit werken met inzet van kunstmatige intelligentie aan oplossingen voor het MKB. Het project richt zich op gezondheid, energietransitie, logistiek en milieu en loopt voorspoedig. Op het thema gezondheid werken ze aan voorspelling van het ziekteverloop. Voor energietransitie richten ze zich op voorspellingen en aanbevelingen voor consument en netbeheerder. Het aantal medewerkers bij Target Holding is in de projectperiode toegenomen van 21 tot bijna 50. Met name afgestudeerden weten de weg naar Target Holding te vinden en beginnen hun carrière in Groningen. Ook bedrijvigheid bij de MKB-partners in de regio neemt toe.

Cyber safety Een belangrijke voorwaarde voor het verzilveren van de kansen is digitale veiligheid en weerbaarheid. Samen met bedrijven en kennisinstellingen bouwen we onze ambitie van een Digital security/safety hub verder uit met als doel om onze maatschappij veiliger te maken en onze bedrijven te ondersteunen tegen cybercriminaliteit.

Blockchain Vorig jaar informeerden we u over de in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken & Klimaat georganiseerde wedstrijd waarin ondernemers zijn uitgedaagd om met blockchaintechnologie nieuwe producten of diensten te ontwikkelen met een publiek belang, gericht op overheidsdiensten, energie of gezondheidszorg. Deze competitie startte met 38 inschrijvingen, in eerste instantie zijn vijf ideeën geselecteerd om een haalbaarheidsstudie uit te werken. Hiervan zijn er twee overgebleven die met onze steun hun

prototypes gaan ontwikkelen. Het gaat om de ontwikkeling van een online platform voor afhandeling van gemeentelijke diensten en het maken van een systeem om BTW-fraude te voorkomen.

Menselijk kapitaal Vanwege het tekort aan academisch geschoolde experts op het gebied van big data en digital science hebben we het Groningen Digital Business Center, een samenwerking tussen de RUG en de Noordelijke Online Ondernemers financieel ondersteund. Het centrum richt zich op het opzetten van een onderwijs en praktijkgedreven onderzoeksprogramma, makelt en schakelt tussen digitale bedrijven en studenten en fungeert als kennisplatform. Ook subsidiëren we de IT academy die mensen om- en bijschoolt en daarmee bijdraagt aan het zo klein mogelijk houden van de tekorten op de ICT-arbeidsmarkt

Naast het stimuleren van verduurzaming en digitalisering zetten we binnen deze programmalijn in op het ontstaan en groeien van technologiebedrijven, veelal afkomstig uit onze kennisinstellingen. Een belangrijk instrument hierbij is het Investeringsfonds Groningen (IFG). Via onze Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij investeren we € 40 miljoen in thematische fondsen en een acquisitiefonds. Dit doen we samen met andere investeerders waardoor een groter bedrag beschikbaar is om te investeren in de versnelling van de ontwikkeling van technologiebedrijven. Ten opzichte van onze vorige rapportage zijn de fondsen nu allemaal in de uitvoering. Het aantal participaties in innovatieve bedrijven is toegenomen van zes tot twaalf, vooral binnen healthy ageing. Het hiermee gecreëerde aantal arbeidsplaatsen is toegenomen van 27 naar 94. Voor iedere euro die het IFG investeert in een thematisch fonds is € 4,69 aangetrokken van andere financiers.

Werkend Groningen

Om perspectief op werk voor alle Groningers dichterbij te brengen is naast het stimuleren van bedrijven inzet nodig op de arbeidsmarkt. Het gaat hierbij o.a. om het verhogen van de arbeidsparticipatie met specifieke aandacht voor Oost-Groningen, het verhogen van het opleidingsniveau en het verkleinen van de kwalitatieve mismatch tussen vraag en aanbod en inspelen op toekomstige ontwikkelingen. De afgelopen periode zijn veel projecten in gang gezet. Hieronder enkele voorbeelden van deze projecten.

Verhoging van de arbeidsmarktparticipatie (Oost-Groningen)

Met de instelling van de Commissie van Zijl is in Oost-Groningen een extra impuls gegeven op het sociale vlak (o.a. SW bedrijven) en voor de economie. De gebiedsregisseurs Middel en Kremer hebben na het vertrek van de commissie Van Zijl invulling gegeven aan de aanbevelingen. Er zijn interessante initiatieven en projecten gestart zoals de Innovatie Werkplaats van de Hanzehogeschool in samenwerking met o.a. bedrijven en gemeenten uit de regio, een broedplaats waar de 3 O's bij elkaar komen en initiatieven zoals Look O Look om meer eenvoudig werk bij de SW-bedrijven onder te brengen. In het initiatief MKB Kansrijk zijn in een pilot dertig Oost-Groningse bedrijven doorgelicht waarbij vervolgens is gekeken hoe ze er voor staan. Bedrijven kregen indien nodig na de screening een ondersteuningstraject aangeboden. Deze pilot rollen partijen in 2019 uit over de hele provincie.

1000-banenplan

Met het 1000-banenplan, is samen met Nationaal Coördinator Groningen, sociale partners, Werk in Zicht (de arbeidsmarktregio) en ministerie van SZW een initiatief gestart waar potentiële werknemers voor de bouw en techniek in het kader van de herstelopgave aardbevingen worden geworven en eventueel opgeleid. Met dit plan moeten uiteindelijk duizend werkzoekenden vanuit de hele provincie worden toegeleid naar een baan. Het plan dient ook als blauwdruk voor andere kansrijke sectoren. Inmiddels hebben 156 personen in de techniek een duurzame baan, meer dan 6 maanden, gevonden. Opleidingen worden door kandidaten gevolgd en afgerond. Daarnaast moet aan de duurzaamheidseis van de baan worden voldaan. De verwachting is dat in de aankomende periode de aantallen op stoom gaan komen. Als basis van het 1000-banenplan hanteren we het principe van social return: bij elke aanbesteding inzet van een aantal personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Er is inmiddels een aanbestedingskalender waardoor een goed overzicht is waar en wanneer bouw en infra-werkzaamheden en bijvoorbeeld WMO-aanbestedingen bij (semi)overheden plaatsvinden. Door een nauwere samenwerking van overheden op het gebied van social return heeft het Inkoop Platform Groningen een extra impuls gekregen waarbij overheden inmiddels breder samenwerken dan social return, namelijk ook op inkoopgebied en het delen van expertise.

Kansrijke Leerweg

Het project Kansrijke Leerweg waar we u vorig jaar over informeerden is inmiddels volop in uitvoering. In het project wordt voor kandidaten met een afstand tot de technische arbeidsmarkt een bedrijfsopleiding ontwikkeld en praktijkbegeleiding aangeboden. Het gaat hier om werkzoekenden van alle leeftijden, ook zonder startkwalificatie die op deze wijze een grotere kans op een baan krijgen. Inmiddels zijn vier van de maximaal

zeven voorziene locaties operationeel. De uitvoering is gestart bij JC Electronics in Leek, Witec in Stadskanaal, Virol in Winschoten en De Verbinding in Groningen. De resultaten van De Kansrijke Leerweg zijn het eerste jaar doorlopend tot begin volgend jaar: 81 banen, hiervoor hebben honderden testen en praktijk assessments bij de kandidaten plaatsgevonden.

Verhogen van het opleidingsniveau

Met het sectorplan Groningen op Voorsprong is vol ingezet op onder meer scholing van werkenden. Ruim 3.500 werknemers hebben via het sectorplan een aanvullende scholing gevolgd, waarmee niet alleen de kennis maar ook de mate van inzetbaarheid en mobiliteit is vergroot.

Verkleinen van kwalitatieve mismatch

Binnen dit onderwerp spelen verschillende initiatieven zoals Regionaal investeringsfonds GAS 2.0 en ICT

Gas 2.0 De vraag naar technisch geschoold personeel is groot. De overgang naar groene energiebronnen en het dichtdraaien van de gaskraan maakt deze vraag alleen maar groter. Groningen wil koploper zijn in de energietransitie. Plannen voor duurzame energie zijn er genoeg, maar er moeten ook mensen zijn die deze installaties aanleggen en onderhouden. In dat gat springt het noordelijke project Gas 2.0.

Onderwijs, bedrijfsleven en overheid werken hierin nauw samen.

Belangrijkste speerpunten van de deelnemende bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden zijn:

- samen interesseren en werven van voldoende jongeren en zij-instromers voor een opleiding en baan in de duurzame technieksector.
- samen werken aan het ontwikkelen en implementeren van uitdagend en passend onderwijs (projecten, crossovers, keuzedelen) voor geïnteresseerde studenten en bestaande medewerkers, zodat zij voorbereid zijn op nieuwe beroepen in de duurzame energie sector.
- het doorontwikkelen van regionale proeftuinen en doorlopende leerlijnen in samenwerking met vo en hbo.
- het organiseren van een duurzame samenwerkingsstructuur tussen bedrijven en onderwijsinstellingen waarin kennisontwikkeling, kennisdeling en kennisverspreiding centraal staan.

ICT Groningen heeft een kwalitatief en kwantitatief arbeidsmarkt vraagstuk in de ICT sector. Er is een grote vervangingsvraag, 12 duizend banen in de komende 8 jaren, en een uitbreidingsvraag, 2 duizend extra banen in de komende 5 jaren. Verder leiden technologische ontwikkelingen tot veranderende eisen aan personeel. Veranderingen gaan steeds sneller, er worden meer 'zachte vaardigheden' gevraagd en adaptief vermogen en flexibiliteit worden belangrijk.

Binnen het project werken onderwijs, bedrijfsleven en overheid op drie onderwerpen samen:

- **Onderzoek:** actuele vraagstukken van bedrijven en maatschappelijke organisaties worden opgelost met docenten en studenten. Hiervoor wordt een practoraat ingericht gericht op het delen van kennis en ervaring, kwaliteitsverbetering van het onderwijs en toepassen in de praktijk te bewerkstelligen.
- **Onderwijs:** de inhoudelijke vertaling van onderzoek naar onderwijs. Daarnaast zorgen dat nieuwe ontwikkelingen en innovaties beter vertaald worden naar onderwijs. Ontwikkeling van adaptief onderwijs.
- **Ondernemerschap:** het stimuleren van digitaal/online ondernemerschap bij studenten en pas afgestudeerde mbo-ers onder begeleiding van bedrijven en onderwijs.

Diverse ontwikkelingen

Samen met de gemeenten, via Werk in zicht, wordt ingezet op het terugdringen van werkloosheid, we leveren bijvoorbeeld een bijdrage aan de keuzecarroussel waarin werkzoekenden worden voorbereid op een beroep in een kansrijke sector (bijvoorbeeld techniek), met het GOA publiek is een vervolg gegeven aan het ondersteunen van jongeren richting een BBL-plek (Beroepsbegeleidende Leerweg) in de publieke sector.

Aantrekkelijk Groningen

Een concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat is nodig om onze bestaande bedrijven te kunnen laten floreren en nieuwe bedrijven aan te trekken. Belangrijke onderdelen hierbinnen zijn een goede (digitale) infrastructuur, voor het MKB toegankelijke financiële instrumenten en een sterk imago.

Een goede (digitale) infrastructuur Op dit moment beschikken bijna 14 duizend adressen van bewoners en bedrijven van onze provincie niet over toegang tot snel internet. Dit heeft een grote invloed op de leefbaarheid en bedrijvigheid. Aanleg van snel internet is voor de hele provincie belangrijk voor de digitale bereikbaarheid van bedrijven, ZZP-ers en burgers. Na een gedegen voorbereiding en aanbesteding is begin 2018 begonnen met de uitvoering van snel internet. In de gemeenten De Marne, Bedum, Winsum en Eemsum is de

vraagbundeling succesvol afgerond. Er zijn voldoende aanmeldingen om aan te leggen. De daadwerkelijke aanleg is begonnen in de gemeente De Marne. Ambitie is de eerste draadloze aansluitingen te realiseren in 2018, de eerste glasvezelaansluitingen begin 2019. Bij de aanleg van het netwerk werkt het bedrijf Rodin zoveel mogelijk samen met lokale partijen en werkt men met 'social return on investment'. Dit betekent dat twee procent van de investering zal worden ingezet om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij de aanleg in te zetten. Wij zullen u in het voorjaar apart informeren over de verdere de uitrol van snel internet.

Toegankelijk instrumentarium We maken werk van het faciliteren en ondersteunen van zoveel mogelijk (kleine) bedrijven. Via Finc, een initiatief binnen de NOM, begeleiden we bedrijven bij het investeringsklaar maken van hun bedrijven. Daarnaast hebben we, uitgaand van behoeften van het MKB, en samen met andere partijen een aanbod van (laagdrempelige) subsidies, vouchers en andere vormen van financiële ondersteuning gecreëerd. Een aantal voorbeelden geven we hieronder weer.

De Groninger Ondernemersregeling is een kleinschalige regeling met minimale administratieve lasten die bedrijven via vouchers ondersteunt bij onder meer internationalisering, verbetering van de kwaliteit van het ondernemerschap en meester-gezel trajecten. Deze regeling is gestart in 2017. Inmiddels zijn er op bovengenoemde thema's vijftien programma's geaccrediteerd. Van deze programma's kunnen bedrijven met steun van onze vouchers gebruik maken. Inmiddels hebben circa honderdvijftig bedrijven ondersteuning ontvangen.

Het subsidieprogramma Innovatief en Duurzaam MKB dat mede op uw verzoek is ontwikkeld is al een aantal jaren een bij bedrijven gewild instrument om innovatieve en duurzame investeringen in het MKB te stimuleren. Sinds 2015 hebben hier 57 bedrijven gebruik van gemaakt. Er is voor circa € 2,4 miljoen aan subsidie verleend waarmee € 15 miljoen private investeringen zijn uitgelokt. De verwachte werkgelegenheid die we hiermee creëren bedraagt circa vierhonderd arbeidsplaatsen. Met het programma zijn bedrijven ondersteund uit de hele provincie van Leek tot Ter Apelkanaal en van Westerbroek tot Uithuizermeeden. Het budget van het lopende programma is inmiddels afgerond. Begin 2019 start volgens planning een nieuw I&D MKB-programma.

Daarnaast kunnen ondernemers via het SNN ondersteuning krijgen voor het vergroten van hun innovatiekracht en daarmee hun toekomstbestendigheid. Via een aantal kleinschalige instrumenten, die de provincie Groningen meefinanciert, zijn de afgelopen jaren circa 400 Groningse bedrijven ondersteund.

Verbeteren imago

Samen met bedrijven en andere overheden hebben we TopDutch ontwikkeld, een vernieuwende aanpak om Groningen, Friesland en Drenthe als vestigingslocatie offensief en vanuit eigen kracht op de kaart te zetten. TopDutch is gestart vanwege het zoeken naar een vestigingslocatie van Tesla. Er wordt nu gewerkt aan een bredere campagne met als noordelijke speerpunten Vergroening Chemie, Water, Transport & logistiek, Agri/Dairy, Medische technologie en Digitalisering.

Er komen thematische en themaoverstijgende campagnes waarbij Topdutch, aan de hand van proposities, Noord-Nederland gericht gaat 'branden' in specifieke landen. Het digitale verkeer dat hierdoor ontstaat wordt gemonitord en afgestemd met de NOM. De NOM kan dan aan de hand van deze data de acquisitierol verder op zich nemen. We hebben de ambitie om met dit programma buitenlandse ondernemingen naar Noord-Nederland te halen die samen gaan zorgen voor circa 2 duizend arbeidsplaatsen binnen vijf jaren.

Ter afsluiting

Bij de vaststelling van het programma zijn verschillende doelen geformuleerd. Het is nog te vroeg om in detail op de realisatie van al deze doelen in te gaan. Voor wat betreft het programmadoel acquireren van 8-12 nieuwe bedrijven liggen we, onder andere door de ontwikkelingen in de Eemsdelta en de ondersteuning van de RIG daarbij, prima op koers. Er zijn inmiddels 12 nieuwe bedrijven geacquireerd. Hiermee zijn investeringen ter hoogte van € 175 miljoen gemoeid en zijn 580 nieuwe banen gerealiseerd. Een aantal 'zekere' acquisities is in dit cijfer nog niet verwerkt, in afwachting van definitieve besluitvorming.

Voor het totale programma is, op basis van wat nu in gang is gezet, de verwachting dat circa 2500 banen zullen worden gerealiseerd is. Dit cijfer is gekoppeld aan een groot aantal projecten die wij hebben ondersteund. Hierin zijn niet meegenomen de noordelijke ambities van TopDutch. Veel van deze projecten hebben een looptijd van meerdere jaren waardoor de realisatie zich ook over meerdere jaren uitstrekt.

Mede als gevolg van de conjunctuur laat de werkloosheid een sterke daling zien van 8.5% in 2015, via 7.4% in 2016 naar 6.2% in 2017. Het werkloosheidspercentage laat een verdere daling zien in 2018. De

werkgelegenheid is t.o.v 2015 gegroeid van 270 duizend naar 275 duizend in 2017. Wij streven er naar om u de werkgelegenheids- en werkloosheidscijfers over 2018 te kunnen meedelen tijdens de behandeling in uw Commissievergadering.

Het komende jaar zetten we de uitvoering van Groningen@Work gericht op werkgelegenheid door met een focus op MKB, digitalisering en verduurzaming. Voor de arbeidsmarkt blijft de focus op participatie en beter aansluiten op de eisen die de arbeidsmarkt stelt (Leven Lang Ontwikkelen).

Via de website Groningen@work.com of via Twitter [@Groningenatwork](https://twitter.com/Groningenatwork) kunt u op de hoogte blijven van de uitvoering van Groningen@work. In de verwachting dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd.

7. Geheimhouding

Niet van toepassing.

8. Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen:

Geen